

**XVIII. reál- és humántudományi
ERDÉLYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
Kolozsvár • 2015. május 21–24.**

Gyógypedagógia

I. díj: Nagy Réka

II. díj: Kürti Anita

III. díj: Lőrincz Hanna

Dicséret: Körözi Krisztina, Tincu Júlia

A XXXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferenciára (OTDK) részvételi jogot szerzett:
Kürti Anita, Lőrincz Hanna, Nagy Réka

Kivonatok

Táplálkozás- és mozgásnevelő program hatásvizsgálata értelmi fogyatékos felnőtteknél szerző(k):

Lőrincz Hanna, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Kálcza Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, -

A kutatásunk célja, megvizsgálni, hogy az egészségről való tudást (étkezés és mozgás terén) a felnőtt értelmi akadályozottaknak lehet-e növelni, valamint hogy ez által változnak-e a evési/mozgási szokásaik. Továbbá azt vizsgáltuk, hogy táplálkozás- és mozgásnevelő program hatására javulnak-e a szociális kompetenciáik. A vizsgálati csoport 9 felnőtt értelmi akadályozott személyből áll. A felhasznált eszközök: test- és testfunkcióbecsülési skála, testtömegindex-arányszám, szociáliskompetencia-skála, táplálkozási ismeret és evési, mozgási szokásokról szóló kérdőív, egészséges táplálkozással kapcsolatos ismeretfelmérés. A program a felnőtt értelmi fogyatékosok körében javítja a szociális kompetenciát, hatására növekszik a testképpel való megelégedettség, a táplálkozással kapcsolatos ismeretük és megváltoznak az evési és mozgási szokásaik. A felnőtt értelmi fogyatékos személyeknek is növelhető a tudásuk az egészséges életmódról.

Kulcsszavak: értelmi akadályozottság, egészség, mozgás, táplálkozás, szociális kompetencia, testkép

A hiperaktív viselkedés csökkentése és az impulzuskontroll fejlesztése receptív zenei elemekkel figyelemzavaros-hiperaktív kisiskolásoknál

szerző(k):

Ráduly Réka-Mónika, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szak.

Témavezető(k):

dr. Kálcza Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Egyetemi tanársegéd

A részképességek fejlesztésére alkalmazott gyógypedagógiai módszerek nagyobb eredményt érhetnek el, amennyiben olyan zenei elemekre támaszkodunk, mint például hang, ritmus, dallam, harmónia. A kutatás célja a hiperaktív viselkedés csökkentése és az impulzuskontroll elősegítése, receptív zenei elemekkel kisiskolásoknál, figyelemhiányos hiperaktivitás-zavar esetében. Két kísérleti csoportot alkottunk, mindkét csoportban 7 személy vesz részt, akiknél kisebb vagy nagyobb mértékben a figyelemzavar, hiperaktivitás valamely tünete figyelhető meg. Kutatásunkban négy vizsgálati eszközt alkalmaztunk, Pieron-féla figyelemvizsgáló teszt, Hiperkinetikus Zavar Kérdőív, zenei készségek felmérése, zeneiattitűd-kérdőív. Az általunk kialakított komplex beavatkozás, a zenei elemekkel kombinált részképesség-fejlesztő program hatékonyabban fejleszti a figyelemhiányos és hiperaktív gyerekek figyelmét és impulzuskontrollját az egyszerű beavatkozáshoz képest. A zenei elemekkel kombinált részképesség-fejlesztő program hatékonyabban fejti ki hatását a figyelemzavaros-hiperaktív kisiskolásoknál.

Kulcsfogalmak: ADHD, figyelemhiány, hiperaktivitás, impulzuskontroll, szociális készségek, receptív zenei elemek.

Az Agytorna (Brain Gym®) módszerére alapuló mozgásos gyakorlatok hatása a VII. osztályos diákok matematikai képességeire és iskolai magatartására

szerző(k):

Kocsis Anna Júlia, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia

Székely Vera Gabriella, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Kiss Szidónia egyetemi docens, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Az Agytorna (Brain Gym®) a világ egyre több pontján alkalmazott módszer, melynek elemeit a gyermekek iskolai teljesítményének és magatartásának javítására alkalmazzák. Kutatásunkban azt vizsgáljuk, hogy az általunk összeállított gyakorlatsorozat rendszeres elvégzésének hatására javul-e a VII. osztályos gyermekek matematikai képessége és iskolai magatartása. Kutatásunkban 13–14 év közötti gyermekek vettek részt. Összesen 10 gyermeket mértünk fel, amelyből 5 gyermek vett részt a beavatkozásban, 5 gyermek pedig a kontrollcsoportot képezte. A gyermekeket előmérés után három héten keresztül minden hétköznap 15 percen át fejlesztettük. Az elő- és utómérést egy VII. osztályosok számára összeállított matematikai képességet mérő feladatlappal végeztük, valamint a fejlesztés végén, a beavatkozásban részt vevő gyermekek tanárai által kitöltött kérdőív alapján vizsgáltuk a gyermekek iskolai magatartásában bekövetkező változásokat. Mivel még folyamatban van a fejlesztés, kutatási eredmények az ETDK időpontjára lesznek.

A munkamemória vizsgálata a verbális kommunikációs készségek függvényében a hallássérült kisiskolás gyerekeknél

szerző(k):

Lucza Eszter Orsolya, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szak

Kürti Tünde, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szak

Márton Ágnes, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szak

Témavezető(k):

dr. Kálcza Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Tanársegéd

A munkamemória és a kommunikáció kölcsönösen befolyásolja a gyerekek iskolai teljesítményét és kapcsolatát környezetével, úgy az ép, mint a hallássérült gyerekeknél. Célunk a hallássérült kisiskolások vizuális és auditív munkamemóriájának vizsgálata kommunikációs készségeik függvényében. Csoportunk a Kolozsvári Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskola diákjai, előkészítőtől VII. Osztályig
Eszközeink: személyi adatlap; Wechsler Memória Skálának a vizuális ingersorozatok és a Wechsler Intelligencia Skálának a számsorozatok felidézésére irányuló altesztjei; valamint az észlelt kommunikáció hatékonyságát vizsgáló skála. Kutatásunkkal azt szeretnénk bizonyítani, hogy a kommunikáció módozatai (verbális, nonverbális) befolyásolják a munkamemória sajátosságait. Ennek ismeretében hatékonyabban megszervezhetjük az oktatási módozatokat a hallássérült gyerekek számára.

Kulcsszavak: hallássérülés; vizuális és auditív munkamemória, verbális és nonverbális kommunikáció

Egyetemista diákok sérültekkel kapcsolatos ismereteinek, tapasztalatainak és az inklúzióhoz való viszonyulásának vizsgálata

szerző(k):

Szabó Kunigunda, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szak

Témavezető(k):

dr. Kálcza-Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szakcsoport, tanársegéd

Az inklúzió megvalósulásának legfontosabb összetevője a kutatások szerint a pozitív attitűd, valamint nagyban szerepet játszanak a sérültekről szerzett ismeretek, tapasztalatok. A felméréseink az inklúzióhoz való viszonyulást befolyásoló tényezőket próbálják feltérképezni az egyetemista diákok esetében. A kutatásunk során 111 egyetemista diákot mértünk fel (N=111), az életkoruk 18 és 38 év között változott (M= 21,58, SD =2,222). A kutatás során felhasznált eszközök: globális gyógypedagógiai ismereteket felmérő kérdőív, toleranciáról, másság elfogadásáról szóló kérdőív, sérültekkel szembeni attitűdöt mérő kérdőív és az inklúzióval szembeni attitűdöt vizsgáló kérdőív. A kutatásunk várható hozadéka, hogy az eredmények alátámasztják, hogy a gyógypedagógiai ismeretek, a sérültekkel szembeni attitűd és a mássággal szembeni tolerancia prediktív a inklúzióval szembeni attitűd milyenségére a szakok, az előzetes tapasztalatok és a nem függvényében egyaránt, valamint hogy ezek kötött a változók között szignifikáns különbség áll fenn. Szeretnénk fényt deríteni az eredmények által arra, hogy melyik az a változó, amely a legjobban befolyásolja az inklúzióhoz való viszonyulást az egyetemistáknál.

Kulcsfogalmak: inklúzió, egyetemista diákok, SNI gyerekek, attitűd, tolerancia, ismeretek

A reciprok tanulás hatása a III. és IV. osztályos tanulók olvasási, szövegértési és szociális képességeire

szerző(k):

Kürti Anita, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Gyógypedagógia szak

Témavezető(k):

dr. Orbán Réka egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A kiscsoportban való tanulás előnye abban rejlik, hogy a felmerülő kérdésekre azonnali válasz érkezik, lehetőség nyílik arra, hogy visszatérjenek a meg nem értett részekre, és nem utolsó sorban felszabadult légkört biztosít a tanuláshoz. Kutatásunk célja a reciprok tanítás hatásának vizsgálata az olvasási, a szövegértési és a szociális képességek fejlődésére. A kutatásban 24, III. és IV. osztályos tanuló vett részt, átlagéletkoruk 9,67 (SD=0.492). A kísérleti csoport tagjai (n=12) négyes csoportokban dolgoztak a reciprok tanítási stratégialépéseinek megfelelően. A fejlesztés 10 alkalmat foglalt magába. A kontrollcsoport tagjai (n=12) utazótanári fejlesztésben vagy délutáni fejlesztésben részesültek. Hipotézisünk: a reciprok tanulási módszer hatására javulnak az olvasást megalapozó képességek (figurális absztrakciós képesség, figyelem, emlékezet, szerialitás, szókinccs, fonológiai képességek, téri tájékozódás), a helyesírás, a szövegértés és a szociabilitás, III-IV. osztályos gyerekek esetében.

Kulcsszavak: reciprok tanulás, szövegértési képességek, olvasási képességek, szociális képességek.

A „Fantasztikus négyes” program hatása a III.-IV. osztályos tanulók matematikai és szociális képességeire

szerző(k):

Tincu Júlia, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Gyógypedagógia szak

Témavezető(k):

dr. Orbán Réka egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A reciprok tanítási módszer (Meyer, 2014) kooperatív tanulási technikákkal ötvözve (Kagan, 2004; Baranyai, Tempfli, 2010) egy új, járhatóbb utat feltételez a számolásgyenge tanulók matematikai képességeinek fejlesztésében. A „Fantasztikus négyes” fejlesztő program ezen az úton kíséri végig és támogatja kalandorait. A program újszerűsége, hogy a Palincsar és Brown (1984) által a szövegértés fejlesztésére kidolgozott reciprok tanítási módszert adaptálja a matematikai képességek fejlesztésére. A kutatásban 24 számolásgyenge III. és IV. osztályos tanuló vett részt. A kísérleti csoport tagjai (n=12) részt vettek a „Fantasztikus négyes” programban, amely 10 fejlesztési alkalmat foglalt magába. A kontrollcsoport tagjai (n=12) hagyományos tanórák utáni tevékenységeken vett részt, amelyeket az utazótanár, a tanító vagy a magántanító vezetett. Célunk megismertetni a tanulókkal egy alternatív, hatékony és élvezetes módszert, melynek hatására matematikai, illetve szociális képességeik és a matematika iránti attitűdjük kedvező irányban változhat. Valamint célunk feltárni és rávilágítani a program hatékonyságára a hagyományos fejlesztési módszerekkel szemben. A kutatás hipotézise, hogy a program hatására a matematikai képességek (a számolási képesség, számemlékezet, szerialitás, matematikai szövegértő képesség) javulnak a III. és a IV. osztályos számolásgyenge tanulóknál. Továbbá, a program implicit következményeként feltételezzük, hogy a matematika iránti attitűd és a szociális képességek is javulást mutatnak. Eredményeink várhatóan alátámasztják feltételezéseinket, a program befejeztével sor kerül a következtetések megfogalmazására.

Kulcsszavak: matematikai képességek, reciprok tanítási módszer, kooperatív tanulási technikák, szociális képességek

Ritmus- és mozgásfejlesztés hatékonyságvizsgálata gyengén író-olvasó harmadikosoknál szerző(k):

Körözi Krisztina, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Ráduly-Zörgő Éva , Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Megbízott adjunktus

Kutatásunk célja megvizsgálni az olvasási és az írási nehézségek kiküszöbölésére általunk összeállított és alkalmazott, specifikus ritmus és mozgásfejlesztés program hatékonyságát. A kutatásban összesen 20 tanuló vett részt: 9–10 év közöttiek, 10 képezi a kísérleti csoportot, 10 a kontrollcsoportot. Az általunk megfogalmazott hipotézisek: 1. hipotézis: Feltételezzük, hogy a harmadik osztályos gyengén író-olvasó iskolások esetében alkalmazott ritmus- és mozgásfejlesztő gyakorlatok által javulnak a tanulók motoros, vizuo-perceptuo-motoros és nyelvi készségei. 2. hipotézis: Feltételezzük, hogy a specifikus ritmus- és mozgásfejlesztés hatékonyan javítja az olvasás ritmusát is. 3. hipotézis: Feltételezzük, hogy a ritmus- és mozgásfejlesztés hatékonyan javítja az írásképet és a helyesírást a III. osztályos gyengén író és olvasó gyermekeknél.

Iskoláskorú ép gyerekek felkészítése az inklúzióra a sérültekkel kapcsolatos ismeretgazdagítás és a speciális szükségletű gyerekekkel való közös foglalkozások által szerző(k):

Nagy Réka, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Gyógypedagógia szak

Témavezető(k):

dr. Kálcza- Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szakcsoport, tanársegéd

Az inklúzió megvalósulásának feltétele részben a befogadó közösség pozitív attitűdje. Kutatásunk célja a többségi általános iskolások körében a sérültekkel szembeni attitűd, empátia, tolerancia vizsgálata, illetve a beavatkozásunk hatékonyságvizsgálata a mért változókra. Kutatásunk középpontjában kettős kísérleti csoport áll, melyet két Bihar megyei általános iskolai osztály képez. Az első kísérleti csoport sérültekkel kapcsolatos ismeretgazdagító programban vett részt, a második kísérleti csoport ezt kiegészítve SNI gyerekekkel való közös foglalkozásban részesült. A vizsgálatban használt eszközök: globális gyógypedagógiai alapismeretek, sérült személyekkel szembeni attitűd, tolerancia, másság elfogadása, empátiakérdőívek. A várható eredmények szerint, a sérültekkel kapcsolatos ismeretek szintje összefüggésben áll a kutatott változókkal az ép tanulók esetében. Különbséget feltételezünk a beavatkozást követően mindkét csoportnál a pre- és posztteszt eredményei között a változók terén. Várható, hogy a beavatkozás pozitív tendenciát mutat a kutatott változók fejlesztésében.

Kulcsszavak: inklúzió, attitűd, tolerancia, empátia, SNI gyerekek, befogadó közösség

Polimorf pösze gyermekek számítógépes programra épülő korrekciójának hatékonyságvizsgálata

szerző(k):

Ghiuruțan-Bura Rita, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szak

Témavezető(k):

Ráduly Zörgő Éva egyetemi adjunktus, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szakcsoport, mb adjunktus

A pöszeség az adott nyelv artikulációs normájától való eltérés, amely megnyilvánulhat torzítás, hangkihagyás, illetve -helyettesítés formájában. Kutatásunk célja a számítógépes programra épülő terápia hatékonyságvizsgálata polimorf pösze gyermekek esetében, illetve egy olyan alternatíva tesztelése, amely során a hagyományos módszerek ötvözve vannak a virtuális világgal. Hipotéziseink igazolására két, 9-9 nulladik, valamint első osztályos polimorf pösze diákból álló csoport eredményeit hasonlítjuk össze. Az első csoport csupán hagyományos terápiás beavatkozásban részesül, míg a második csoport kombinált terápiában, vagyis számítógépes és hagyományos logopédiai terápiában is. Mivel az artikuláció komplex tevékenység, amiben jelentős szerepe van a mozgáskoordinációnak, a beszédpercepciónak és a fonematikai analízis-szintézisnek, kutatásunk elő- és utómérésében ezeket a részképességeket is vizsgáljuk az artikulációs sajátosságok mellett. Hipotéziseink szerint mind a különböző részképességek, mind az artikuláció fejlődése szempontjából a kísérleti csoportnál alkalmazott számítógépes beszédfejlesztő programok és a hagyományos módszerek kombinációja hatékonyabbnak bizonyul a másik csoportnál alkalmazott hagyományos módszereknél. A kombinált beavatkozás pozitív tendenciát mutat a kutatott változók fejlesztésében.

Kulcsszavak: artikuláció, polimorf pöszeség, számítógépes beszédfejlesztő program, hagyományos módszer, kombinált terápia

Tanulási zavaros, tanulási zavar által veszélyeztetett és érzelmi viselkedészavaros gyerekek énhatékonyságának és szociális kompetenciáinak a fejlesztése

szerző(k):

Veres Beáta Klára, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar,
Gyógypedagógia

Témavezető(k):

dr. Kálcza Jánosi Kinga egyetemi tanársegéd, Babes-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Gyógypedagógia szakcsoport, egyetemi tanársegéd

A kutatásunk célja megvizsgálni az érzelmi és viselkedészavar és a tanulási zavar együttjárását, valamint egy program létrehozása az erdélyi tanulási zavaros, érzelmi és viselkedészavaros gyerekeknek, akik társkapcsolati és önszabályozási nehézségekkel küzdenek. Kutatásunkban Kolozsváron tanuló tanulási zavarral és érzelmi és viselkedészavarral veszélyeztetett gyerekek vettek részt, akik I–IV. osztályosak ($N=17$, $M=8,47$, $SD=1,007$). Két kérdőívet használtunk, képességeket és nehézségeket mérő kérdőívet, valamint a szociáliskompetencia-skálát, melyek kitöltésére a pedagógusokat kértük meg. A Gyarmathy Éva-féle kognitív profil tesztet a gyerekek iskolai készségeinek a felmérésére használtuk. Az eredmények várhatóan bebizonyítják a tanulási zavar és az érzelmi és viselkedészavar korrelációját, valamint a kísérleti csoport fejlődést mutat a kontrollcsoportéhoz képest, a program hatására. Tehát feltételezhetjük, hogy az iskolai tanulási nehézségek hatással vannak a viselkedésre és a magatartásra, ami kihat az önszabályozásra és a kortársakkal való kapcsolatra.

Kulcsfogalmak: tanulási zavar, érzelmi és viselkedészavar, önszabályozás, társkapcsolat-problémák, fejlesztő program, kísérleti és kontrollcsoport.
